

Läsnyckel

Minna och Hugo

Martin Jonols

Minna är en stark tjej i yngre tonåren som är intresserad av musik, framförallt hiphop. Men livet kompliceras av att kärlek och relationer är så svårt att förstå sig på. En berättelse om stora känslor: kärlek och sorg. Detta är andra delen i en serie men kan läsas helt fristående.

Innan du läser

Titta på omslaget och läs titel och baksidestext. Vad associerar du till när du ser omslagets utformning? Vad tänker du att det är för slags historia? Vilken typ verkar Minna vara? Varför ser vi inte Hugos ansikte? Hur verkar Minna känna inför Hugos sms?

Hur skulle du tänka ifall någon visar stort intresse genom att skicka en massa sms men sen verkar helt ointresserad av dig när ni ses?

Vem skulle du önska att du hade att prata med om saker som gör dig osäker?

Medan du läser

De här frågorna är utformade så att du kan stanna upp i din läsning efter varje kapitel och tänka kring texten – gärna några stycken tillsammans. Men vill man läsa texten i ett flöde går det också bra att med utgångspunkt i frågorna istället diskutera efteråt.

Kap1

”Lyssna nu dagbok”. Så börjar berättelsen. Vad avslöjar de tre orden om vad det är för slags berättelse?

Vilken lektion får dig att ”somna”? Vilken sorts lektioner eller vilket ämne gillar du bäst?

Minna säger att Fredrika är en snurrig lärare, men hur tycker du hon verkar vara som lärare? Försök beskriva hur du tycker att en bra lärare ska undervisa.

Varför tror du Hugo messar Minna hela tiden? Är han verkligen intresserad om han så tydligt talar om att han inte har tid att ses?

Varför säger inte Minna riktigt som det är till sin mamma?

Kap 2

Minna tittar med ganska kritisk blick på paret hon ser på tåget. Vad är det hon inte gillar? Håller du med? Har du något tips för hur deras förhållande skulle kunna bli bättre?

Rogers förhållande har tagit slut. Hur verkar det förhållandet ha varit? Vad kan du tänka dig för anledningar till att det tagit slut?

Kap 3

Minna är inte den som tycker det är kul att sitta tyst och bara kolla på Hugo. Försök göra en liten undersökning bland dina kompisar hur ofta tjejer kollar på killars fritidsaktiviteter och tvärtom. Hur många fritidsaktiviteter har killarna och hur många har tjejerna? Vilken slags fritidsaktiviteter har killarna respektive tjejerna?

Tänk dig in i Hugos situation. Skriv om detta kapitel och låtsas att du är Hugo istället. Vad känner och tänker han?
Hur tror du repet hos Leo kommer att gå?

Kap 4

Tror du att det är Roger som gör att Minnas mamma verkar orolig?
Är det rätt av Minna att skälla på Hugo?
Leo ger ett ganska självupptaget intryck. Hur handskas man bäst med en kille som Leo?

Kap 5

Vad innebär det att "manipulera" en annan människa? Ge exempel på hur manipulation kan gå till.

Vem är Minna mest arg på: sig själv eller Hugo?

Kap 6

Med mormor som förebild vill Minna bli någon som säger ifrån "Jag ville inte vara någon som bara satt och lyssnade när någon var dum eller orättvis." Berätta om någon gång du stått upp för en annan människa eller någon hjälpt dig. Hur kändes det?

"Gör inte slut åt honom", säger Minnas mormor – förstår du hur hon menar?

Kap 7

Menar Hugo med sina ursäkter för sitt beteende att han inte kunde ta ansvar för vad han gjorde? Finns det situationer där man slipper att ta ansvar för sina handlingar?

Vad tror du hände i replokalen efter det att Minna gått därifrån?

Kap 8

Om du skulle skaffa en tatuering vad skulle den föreställa? Varför? Tänk dig att du om tio år tittar på tatueringen – hur känns det då, tror du?

Be någon med tatueringar berätta om den/dem: var, när, varför – vad finns det för historia bakom tatueringen?

Varför gjorde Leo som han gjorde? Hur kunde han få Hugo med på det?

Kap 9

Det är väldigt vanligt att man inte gärna visar när man är ledsen. Varför är det så jobbigt? Hur reagerar du om någon gråter?

Kap 10

På sätt och vis lämnar mormor kvar lite av sig hos Minna – vilka bra saker får Minna med sig från mormor?

Hur tror du det kommer att gå för Hugo och Minna?

Efter läsningen

Vad tyckte du bäst om med boken? Är det något du inte tyckte om, eller något du undrar över?

Tyckte du det slutade bra?

Välj något du vill citera från boken och förklara varför du valde just de orden.

Vad tycker du berättelsen handlar om? Försök sammanfatta det på ett par meningar.

*

I texten finns exempel på hur Minna – och även Hugo – hamnar i situationer där de egentligen inte handlar enligt sina egna önskningsar. Något som uppmärksammades redan på 40-talet men framförallt fick spridning under 80-talet, av kvinnorörelsen, var det man kallar för "härskartekniker". Genom begreppet försöker man visa hur någon medvetet eller omedvetet försöker få makt över andra, främst i ojämlika maktförhållanden. Strategierna som man lägger in under härskartekniker kan vara lite olika – googla gärna för att se olika härskartekniker och olika förklaringar – men dessa brukar finnas med:

Osynliggörande: Att börja småprata eller göra något annat när en person pratar, att inte lyssna på en persons åsikter eller ge uppmärksamhet åt deras idéer t ex.

Förlöjligande: Att skratta åt någons förslag eller idéer, att inte lyssna på vad de har att säga utan istället kommentera och göra sig lustig över dialekt, kläder eller annat. En variant är *objektivering* när man kommenterar en kvinnas utseende istället för vad hon gör eller säger.

Dubbelbestraffning: när du kritiserar hur du än gör (pratar för mycket, pratar för lite t ex), går inte att vara till lags.

Undanhållande av information: Att du inte får veta saker, saker kanske diskuteras på platser där du inte är med

Påförande av skam och skuld: När du känner skam över något du inte är ansvarig för. Om någon t ex utsätter dig för en kränkande handling, och du skäms över att ha blivit utsatt fastän det rimligen borde vara den som gjort det som skäms.

De här härskarteknikerna används ofta för att diskutera maktförhållanden på arbetsplatser, men känner du igen något i dem från skolmiljön eller andra sammanhang också?

*

Boken slutar med att Minna skriver en hip-hoptext om sin mormor. Vad som står i den får vi inte veta, men prova att skriva en egen hip-hoptext!

Lite tips: en hip-hoptext ska leka med orden, vara uppslagsrik och rimmad. Det finns olika sätt att rimma: Det vanliga som man brukar kalla *slutrim* (rimma-limma), *inrim* är när orden låter lika i mitten (river, lever, stavar) och *alliteration* är när ord låter lika i början (smör, Småland, smalt). Försök också komma på bra *liknelser*. Kolla i boken hur Minna beskriver saker: "Plötsligt morrade min mobil som en arg mus." ; "Alla viktiga papper yrde omkring i rummet som en snöstorm."; " Det snurrade som en torktumlare i huvudet ." Liknelser där man jämför något med något annat gör texten roligare och slagkraftigare. Leta igenom boken för fler exempel och inspiration. Och skriv en textdel som återkommer, en refräng.

Välj gärna ett ämne som engagerar dig, men är det svårt att komma igång så bara börja med något du råkade höra i matsalen eller skolgården och se vad som händer!

Du kan skriva en ny text till en låt som redan finns eller välja ett färdigt beat. Prata med musiklärare eller elever på din skola som är duktiga på rap och be om tips!

*

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!